

op een prominent helper van de vijand: de man namelijk van wie in de zomer van '41 de oproep was uitgegaan tot vorming van het Nederlands Legioen; van dat legioen was hij formeel nog steeds de 'commandant' – dat feit wierp bij Seyss-Inquart heel wat meer gewicht in de schaal dan dat hij óók 'gemachtigde' van Mussert was. Intussen beseftte Seyss-Inquart wél dat hij Mussert in deze aangelegenheid niet kon passeren. Hij liet hem uitnodigen naar de bespreking te komen. Mussert weigerde. Precies een week tevoren was Seyss-Inquarts decreet verschenen waarin stond dat alle instanties van het *Reichskommissariat* 'bij de uitvoering van belangrijke bestuursmaatregelen' met de leider der NSB 'overleg' moesten plegen – nu was men, Mussert had dat reeds vernomen, tot razzia's op de studenten overgegaan zonder 'overleg' met hem, *a fortiori* zonder zijn 'goedvinden'! Geprikkeld vond hij slechts goed dat zijn plaatsvervanger van Geelkerken, 'gemachtigde voor binnenlandse zaken en nationale veiligheid', aan de bespreking zou deelnemen. Aan NSB-kant zou daar ook de Haagse procureur-generaal van Genechten aanwezig zijn, aan Duitse kant waren er Seyss-Inquart, Rauter, Schmidt, Wimmer, Harster en de *Befehlshaber der Ordnungspolizei*, *SS-Brigadeführer* Heinrich Lankenau. De bedoeling was dat ook het hoofd van de *Sicherheitsdienst*, Knolle (deze meende de dader van de aanslag al op het spoor te zijn), aan het overleg zou deelnemen, maar toen van Geelkerken arriveerde, trof hij Knolle in de antichambre aan. Er vond op dat moment in Seyss-Inquarts werkkamer een opgewonden gesprek plaats. Schmidt wist dat Knolle, Rauters ondergeschikte, regelmatig negatieve berichten over hem aan het *Reichssicherheitshauptamt* en aan Himmler doorgaf – hij had geweigerd, met Knolle in één kamer aanwezig te zijn. Niet voor het eerst moest Seyss-Inquart de ruziënde kemphanen Schmidt en Rauter tot bedaren brengen. Maar Knolle bleef buiten. Van Geelkerken en de inmiddels gearriveerde van Genechten konden binnenkomen.

Rauter begon met enkele besluiten voor te lezen die men aan Duitse kant al genomen had: in Noord- en Zuid-Holland en in Utrecht zouden voorlopig alle café's, restaurants enz. 's avonds om negen uur moeten sluiten en na tien uur zou zich niemand meer op straat mogen bevinden; met Christiansen zou overleg gepleegd worden teneinde te komen tot de internering van alle beroepszonderofficieren; en, belangrijkste punt: vijftig gijzelaars uit de kampen in Noord-Brabant zouden geëxecuteerd worden – Rauter (wiens aanvankelijke bezwaren tegen het doden van onschuldigen wel geheel verdwenen waren) sprak van '*kalvinistische Oranien-Geisel*'.¹

¹ Rechtbank Utrecht, Bijz. Strafkamer: woordelijk verslag (RvO) van de zitting inz. van Geelkerken (2 maart 1950), p. XXXII-17 (Doc I-510, d-1).